

Міністерство освіти і науки України
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія

«Погоджено»

Рішенням Вченої ради академії
Протокол № 8 від 28 серпня 2025 р.

«Затверджено»

В.о. ректора Хмельницької
гуманітарно-педагогічної академії

Інна ШОРОБУРА

ПОЛОЖЕННЯ

**про науково-дослідну роботу студентів
у Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії**

1. Загальні положення

1.1. Положення про науково-дослідну роботу студентів Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (далі – Положення) розроблене на підставі законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність» та інших нормативних документів Міністерства освіти і науки України.

1.2. Науково-дослідна робота студентів (НДРС) є невід’ємною частиною підготовки висококваліфікованих фахівців та нерозривною складовою освітнього процесу у Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії (далі – Академія). Залучення студентів до науково-дослідної роботи дозволяє використовувати їх творчий і трудовий потенціал для вирішення актуальних задач і сприяє підвищенню якості професійної підготовки студентів, розвитку їх індивідуальних якостей та креативного мислення, ініціативного підходу до освоєння знань, набуття навичок роботи у науковій та професійній сферах.

1.3. Студенти, які виконують елементи самостійної наукової роботи, вважаються такими, що беруть участь у науково-дослідній роботі. Організація НДРС вноситься до планів наукової роботи Академії, факультету, кафедри.

1.4. Основними завданнями НДРС є:

- залучення талановитої студентської молоді до наукових досліджень, організація участі студентів у конкурсах наукових робіт, наукових конференціях, олімпіадах тощо;
- оволодіння студентами науковими методами пізнання;

- поглиблене і творче засвоєння програмного матеріалу;
- оволодіння методикою і засобами самостійної постановки і вирішення наукових завдань;
- виховання навичок і стилю роботи у наукових колективах, ознайомлення з методами організації їх роботи.

1.5. З метою активізації НДРС Міністерство освіти і науки України проводяться галузеві, всеукраїнські та міжнародні олімпіади, конкурси наукових робіт, конференції, виставки та інше, порядок проведення яких визначається відповідними розпорядженнями і положеннями.

1.6. Проведення студентських олімпіад, у першу чергу, дозволяє об'єктивно виявити та відібрати обдаровану студентську молодь, сприяє реалізації творчих здібностей студентів, стимулює потребу у творчому оволодінні знаннями, активізує навчально-пізнавальну діяльність. Завдання, що пропонуються для виконання учасникам студентської олімпіади, як правило, мають нестандартний характер і вимагають від студентів не лише міцних програмних знань, а й винахідництва, творчого підходу, креативного мислення.

1.7. Всеукраїнський конкурс студентських робіт проводиться з метою стимулювання активної творчої праці студентів у процесі навчання й оволодіння спеціальністю, пошуку обдарованих студентів і створення умов для їх творчого зростання, розвитку НДРС.

1.8. На конкурс подаються завершені науково-дослідні роботи студентів, що являють собою самостійно проведені дослідження з актуальних проблем природничих, технічних, гуманітарних наук, в яких пропонуються нові, оригінальні ідеї та нестандартні рішення, є винахідницькими за своїм характером, мають прикладне і практичне значення, впроваджені у практику, застосовані у навчальному процесі.

2. Організація та керівництво науково-дослідною роботою студентів у академії

2.1. НДРС є продовженням і поглибленням освітнього процесу і організовується безпосередньо на кафедрах, у науковому відділі Академії.

2.2. Організація НДРС має поєднувати провідну роль науково-педагогічних працівників Академії у плануванні та методичному керівництві НДРС з максимальною самостійністю студентів у процесі безпосереднього проведення наукових досліджень, підготовці масових заходів у галузі НДРС

(Днів науки, конференцій, конкурсів, олімпіад, виставок тощо), в інформаційно-просвітницькій роботі.

2.3. Загальне методичне керівництво науково-дослідною роботою студентів здійснює Міністерство освіти і науки України через Науково-методичну раду.

2.4. Організацію НДРС в Академії здійснює Наукове товариство студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів і молодих вчених (далі – Наукове товариство), що є громадським дорадчим органом при проректорі з наукової роботи. Діяльність Наукового товариства регламентується окремим положенням. Рада Наукового товариства координує роботу усіх структурних підрозділів навчального закладу, спрямовану на організацію проведення наукових досліджень студентів.

2.5. Безпосереднє керівництво НДРС здійснюють наукові і науково-педагогічні працівники кафедр.

2.6. Складовими НДРС є:

2.6.1. Науково-дослідна робота, що є частиною безпосередньо освітнього процесу і передбачає:

- виконання індивідуальних завдань, лабораторних робіт, курсових і дипломних проєктів (робіт), які містять в собі елементи наукових досліджень;
- виконання конкретних нетипових завдань науково-дослідного характеру під час виробничої або навчальної практики;
- вивчення теоретичних основ, методики, постановки, організації і виконання наукових досліджень, планування та організації наукового експерименту, обробки наукових даних.

2.6.2. НДРС, що виконується у вільний від занять час і передбачає такі види:

- роботу у студентських наукових гуртках, проблемних групах;
- індивідуальну роботу або роботу у складі творчих колективів при виконанні наукових досліджень у рамках вітчизняних або міжнародних проєктів, грантів тощо.

2.7. Студентські наукові гуртки спрямовують свою діяльність на набуття студентами навичок колективної творчої і організаторської роботи, а також надають практичну допомогу кафедрам академії у виконанні дослідницьких, проєктних та інших робіт.

2.8. Основними формами організації НДРС у гуртках є: складання анотацій та рефератів з прочитаної вітчизняної та іноземної наукової і

спеціальної літератури; проведення експериментів і обробка одержаних результатів; проектування і виготовлення наочного приладдя, технічних засобів навчання; підготовка повідомлень, інформації, доповідей; виступи з доповідями на засіданнях гуртків, наукових семінарах кафедри, конференціях тощо.

2.9. НДРС завершується обов'язковим поданням звіту, повідомленням на засіданні гуртка або на студентському науковому семінарі кафедри (факультету). Викладач-керівник завершеної НДРС сприяє написанню та опублікуванню статті за матеріалами досліджень або тез доповідей на наукову конференцію з включенням до списку авторів тих студентів, які брали участь у виконанні та оформленні результатів наукової роботи.

2.10. Результати НДРС представляються у річному звіті Академії у розділі «Науково-дослідна робота студентів».

2.11. Відповідальність за організацію НДРС в Академії покладається на проректора з наукової роботи, на факультеті – на декана, на кафедрі – на її завідувача. Виконання організаційної та інформаційно-методичної роботи в академії покладене на відповідального секретаря наукового товариства.

3. Матеріальне забезпечення науково-дослідної роботи студентів

3.1. Студенти, які беруть участь у науково-дослідній роботі, забезпечуються технічним обладнанням Академії за згодою керівників відповідних підрозділів.

3.2. Час, витрачений на керівництво науково-дослідною роботою студентів, є складовою частиною навантаження викладача і вноситься до його індивідуального плану у розділ «Наукова робота».

4. Заохочення студентів і керівників науково-дослідної роботи студентів

4.1. Перемога студента у конкурсі є свідченням суспільного визнання значущості проведеного дослідження.

4.2. Студенти – переможці міжнародних, всеукраїнських, регіональних, міських конкурсів, олімпіад, конференцій, виставок тощо, їх наукові керівники, активні учасники і організатори НДРС можуть бути відзначені:

- дипломами Міністерства освіти і науки України;
- грамотами Міністерства освіти і науки України;
- грамотами та дипломами Академії;
- грошовими преміями Академії;

– грошовими винагородами від підприємств, благодійних фондів, спонсорів тощо.

4.3. Студенти, які поєднують науково-дослідну роботу з успішним навчанням в Академії можуть бути представлені до призначення їм іменних стипендій.

4.4. Студентам, які проявили здібності до науково-дослідної роботи і досягли певних успіхів (відзначені у конкурсах, олімпіадах, мають опубліковані результати наукових досліджень тощо), надається перевага при вступі до магістратури та аспірантури, продовженні освіти та стажуванні у провідних наукових центрах України та за кордоном на умовах академічної мобільності.

4.5. При прийомі на роботу до структурних підрозділів Академії перевага надається випускникам, які при успішному навчанні активно і продуктивно займалися науковою роботою.